

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 242.737 van 23 oktober 2018
in de zaak A. 226.422/VII-40.406.**

In zake : 1. Lucien CUVELIER
 2. Noël Vlieghe
 3. Johny DE BEUF
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Isabelle Larmuseau
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Kasteellaan 141
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bart Bronders
 kantoor houdend te 8400 Oostende
 Archimedesstraat 7
 bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :
 de NV AGRISTO
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Peter Flamey
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Jan Van Rijswijcklaan 16
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 15 oktober 2018, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van het besluit van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw van 5 oktober 2018 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen van 28 januari 2016, houdende het

‡CDKSIFFCD-BDFCBEV‡

verlenen van een milieuvergunning aan de NV Agristo/NV Aspiravi voor het exploiteren van een aardappelverwerkend bedrijf met biogasvalorisatie, gelegen aan de Waterstraat 40 te Harelbeke, gedeeltelijk gegrond worden verklaard en de beroepen beslissing wordt gewijzigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 oktober 2018.

Kamervoorzitter Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Isabelle Larmuseau, die verschijnt voor de verzoekers, advocaat Clive Rommelaere, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, en advocaten Peter Flamey en Evi Mees, die verschijnen voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Tussenkomst

3. Met een op 19 oktober 2018 ter post aangetekend verzoekschrift vraagt de NV Agristo om in het geding te mogen tussenkomen.

Er is grond om dat verzoek in te willigen.

IV. Feiten

4.1. De bestreden beslissing is een nieuwe beslissing na het vernietigingsarrest van de Raad van State nr. 241.569 van 24 mei 2018. Voor de feiten kan dan ook grotendeels naar dat arrest worden verwezen.

4.2. Na dit vernietigingsarrest wordt de procedure bestuurlijk beroep hernomen. Er worden gunstige adviezen verleend door:

- de dienst Waterlopen van de provincie West-Vlaanderen (voorwaardelijk);
- de afdeling GOP (Ruimte) van het departement Omgeving;
- de afdeling Operationeel Waterbeheer van de Vlaamse Milieumaatschappij (hierna: VMM);

en ongunstige adviezen door:

- de afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en –projecten (GOP) (Milieu) van het departement Omgeving;
- de afdeling Ecologisch Toezicht van de VMM.

De gewestelijke milieuvergunningscommissie tenslotte adviseert ongunstig.

4.3. Parallel aan deze hernomen procedure loopt ook een nieuwe vergunningsprocedure: op 27 april 2018 heeft de exploitant een omgevingsvergunningsaanvraag ingediend, die na verduidelijking ontvankelijk en volledig wordt verklaard op 28 mei 2018. Deze aanvraag leidt er toe dat de deputatie op 20 september 2018 een omgevingsvergunning verleent. Overeenkomstig artikel 35 van het decreet betreffende de omgevingsvergunning kan voor de onderdelen van de inrichting die voorheen niet vergund waren voorlopig geen gebruik worden gemaakt van deze vergunning.

4.4. Op 5 oktober 2018 wordt de thans bestreden beslissing genomen: er wordt opnieuw een milieuvergunning verleend, overwegende:

“[...] dat arrest 241.569 van de Raad van State van 24 mei 2018, houdende vernietiging van het ministerieel besluit van 25 juli 2016, voornamelijk is

‡CDKSIFFCD-BDFCBEV‡

gebaseerd op het gegeven dat het MER niets wezenlijks zegt over welke maatregelen concreet zouden moeten worden genomen, terwijl deze nochtans noodzakelijk worden geacht om tegemoet te komen aan de vastgestelde geur- en geluidshinder, dat deze maatregelen, aldus het MER, moeten worden bepaald in later op te stellen saneringsplannen, dat deze saneringsplannen finaal hebben geleid tot een aantal milderende maatregelen die als bijzondere voorwaarden zijn opgelegd, dat dit in strijd is met de artikelen 4.1.4 en 4.1.7 van het DABM en dat het feit dat het MER is goedgekeurd door de dienst MER, daar niets aan af doet;

[...] dat er op 25 juni 2015 een MER (nr. PR2057) werd goedgekeurd door de dienst Mer; dat het niet aan een orgaan van actief bestuur toe komt om hierover een ander standpunt in te nemen; dat bijgevolg het standpunt van de Raad van State niet kan worden bijgetreden [...].”

De daarop volgende motivering aangaande de geur- en geluidshinder en aangaande de ter zake noodzakelijk geachte milderende maatregelen stemt nagenoeg overeen met deze in de eerder vernietigde beslissing, en is wat de essentie betreft identiek. Hetzelfde is het geval voor de opgelegde bijzondere vergunningsvoorwaarden.

V. Voorwaarden van de vordering tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid

5. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

VI. Uiterst dringende noodzakelijkheid

6. De verzoekers zetten daaromtrent het volgende uiteen:

“De tragische realiteit wijst reeds jaren uit dat door nv AGRISTO geen maatregelen kunnen worden genomen om de aanzienlijk negatieve effecten op

‡CDKSIFFCD-BDFCBEV‡

het vlak van geur en geluid in hoofde van de verzoekende partijen ooit te milderen. De inhoud van de illegale vergunningsvoorwaarden voor geur en geluid, opgelegd in de illegale en door de verzoekende partijen bestreden omgevingsvergunning van 20 september 2018 [...] herbevestigen dit voor de zoveelste keer [...].

Aansluitend op het door de nv AGRISTO niet nageleefde vernietigingsarrest nr. 241.569 van 24 mei 2018 van Uw Raad, heeft de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk, zetelend in strafzaken, op 8 oktober 2018 de door de verzoekende partijen ingestelde vordering tot stopzetting van de illegale exploitatie van de nv AGRISTO in beraad genomen [...]. Het vonnis van de strafrechter zal tussenkomen op 5 november 2018.

Hoewel de strafrechter de mogelijkheid heeft om, bij een eventuele heropening van de debatten, het bestreden ministerieel milieuvergunningsbesluit van 5 oktober 2018 overeenkomstig artikel 159 Grondwet buiten toepassing te laten - en de afhandeling van de vordering tot stopzetting door de strafrechter hierdoor dus geen al te grote vertraging zou mogen oplopen -, dient het niettemin de rechtszekerheid wanneer Uw Raad het manifest onwettig overheidsbesluit van 5 oktober 2018, dat zo flagrant het gezag van gewijsde schendt van het vernietigingsarrest nr. 241.569 van 24 mei 2018 van Uw Raad, bij uiterst dringende noodzakelijkheid schorst, gelet op het onaanvaardbaar voortduren van de aanzienlijk negatieve effecten voor geur en geluid in hoofde van de verzoekende partijen - een aangelegenheid die betrekking heeft op het grondwettelijk gewaarborgde recht op gezondheid (artikel 23, lid 3, 4° Grondwet).

Het is een rechtstaat onwaardig dat de verzoekende partijen, die telkens opnieuw hun gelijk halen voor de administratieve en strafrechter, na 33 jaar nog steeds in de kou staan.

Het voorliggend manifest illegaal overheidsbesluit is de zoveelste illustratie dat de verwerende partij, in plaats van uitvoering te geven aan de rechterlijke uitspraken die in deze zaak tussenkomen, er ronduit alles aan doet om als overheid te interfereren in al wat door de rechterlijke macht zo klaar en duidelijk wordt beslist.

Dat een arrest van Uw Raad door de verwerende partij zelfs terminologisch wordt gedegradeerd tot niets meer dan een 'standpunt', dat het niet eens haalt op het eigen standpunt van de verwerende partij, slaat met verstomming (zie stuk 1.1.1 p. 7: 'Overwegende dat er op 25 juni 2015 een MER (nr. PR2057) werd goedgekeurd door de dienst Mer; dat het niet aan een orgaan van actief bestuur toe komt om hierover een ander standpunt in te nemen; dat bijgevolg net standpunt van de Raad van State niet kan worden bijgetreden').

Waarom moeten de verzoekende partijen, die inmiddels de pensioenleeftijd hebben bereikt, opnieuw maanden en jaren wachten op een uitspraak over de manifeste onwettigheid van dit overheidshandelen".

7. De verwerende partij repliceert:

“Er moet evenwel worden vastgesteld dat in het verzoekschrift van de verzoekende partijen geen precieze en concrete gegevens worden aangevoerd die aantonen dat er een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

De verzoekende partijen laten aldus na uiteen te zetten waarom de zaak voor hen dermate hoogdringend is dat een afhandeling via de gewone schorsings- en vernietigingsprocedure niet zou volstaan. Zij tonen niet aan dat er een onomkeerbare gevestigde situatie zou ontstaan die de uitspraak tot een formele procedurestap zou herleiden indien uitspraak zou worden gedaan volgens de gewone schorsingsprocedure.

Uit de rechtspraak van Uw Raad - waaronder het arrest van Uw Raad nr. 234.215 van 22 maart 2016 en het arrest van Uw Raad nr. 124.566 van 23 oktober 2003 - blijkt dat in die omstandigheden niet is voldaan aan een van de grondvoorwaarden voor schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

Daarenboven dient te worden opgemerkt dat een groot deel van de exploitatie van de NV Agristo vergund is op grond van de nog lopende basisvergunning, terwijl met het bestreden besluit de bestaande (zonder vergunning tot stand gekomen) uitbreiding van de exploitatie wordt onderworpen aan milderende maatregelen, zodat mag worden aangenomen dat de situatie voor de verzoekende partijen hoe dan ook zal verbeteren.

Meer nog, uit hetgeen de verzoekende partijen verduidelijken in hun verzoekschrift blijkt er reeds op of kort na 5 november 2018 een uitspraak te worden verwacht over een door hen ingeleide vordering tot stopzetting van de exploitatie van de NV Agristo bij de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk, hetgeen des te meer toelaat om te concluderen dat zelfs een gewone vernietigingsprocedure kan volstaan met betrekking tot het bestreden besluit.

De uiterst dringende noodzakelijkheid wordt niet aangetoond”.

8. De tussenkomende partij stelt, samengevat, dat de verzoekers niet uitleggen, zelfs niet eens inroepen, dat zij niet het resultaat van een gewone schorsingsprocedure konden afwachten. Zij brengen dan ook geen concrete, precieze en dienstige gegevens bij waaruit de zagezegd onherroepelijke schadelijke gevolgen zouden blijken die ertoe nopen de behandeling van de zaak bij uiterst dringende noodzakelijkheid te vragen. Diligent optreden bij het inleiden van de vordering volstaat op zich niet.

Beoordeling

9. De toepassing van de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid brengt een ernstige verstoring teweeg in het normale verloop van

‡CDKSIFFCD-BDFCBEV‡

de rechtspleging voor de Raad van State, beperkt de mogelijkheden tot onderzoek van de zaak tot een strikt minimum en brengt de uitoefening van de rechten van de verdediging van de verwerende partij(en) aanzienlijk in het gedrang. Daarom moet de aanwending van die procedure zeer uitzonderlijk blijven, in die zin dat ze slechts mag worden aangewend in die enkele gevallen dat het uiterst dringende karakter van de zaak meteen voor iedereen zonder meer duidelijk is, ofwel door de verzoekende partij op duidelijke en onomstootbare wijze wordt aangetoond. Dit laatste impliceert dat de verzoekende partij aan de hand van precieze en concrete gegevens aantoont dat de schorsing van de tenuitvoerlegging, indien zij pas na het afwikkelen van de gewone schorsingsprocedure zou worden uitgesproken, onherroepelijk te laat zou komen om het nadeel op te vangen.

De verzoekende partij moet op heldere en overtuigende wijze de feiten en omstandigheden, die aantonen dat de zaak niet verenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing, uiteenzetten, ze aannemelijk maken en ze in de tijd situeren. Er kan van uiterst dringende noodzakelijkheid slechts sprake zijn wanneer wordt aangetoond dat er een “dreigend gevaar” bestaat voor de afwending waarvan de gewone schorsingsprocedure te laat zou komen.

De voorwaarde van het spoedeisend karakter is een schorsingsvoorwaarde die afzonderlijk onderzocht moet worden. De onwettigheden die tegen het bestreden besluit worden aangevoerd kunnen op zich geen reden zijn om het bestaan van spoedeisendheid te aanvaarden.

Er is bijgevolg niet voldaan aan een van de voorwaarden van artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Dit volstaat om de vordering tot schorsing te verwerpen zonder dat het nodig is de door de tussenkomende partij opgeworpen exceptie van onbevoegdheid te onderzoeken. De vordering tot het opleggen van een dwangsom wordt, als accessorium van de vordering tot schorsing, eveneens verworpen.

BESLISSING

1. Het verzoek van de NV Agristo tot tussenkomst bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt ingewilligd.

2. De Raad van State verwerpt de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

3. De Raad van State verwerpt de vordering tot het opleggen van een dwangsom.

4. De verzoekers worden verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op een rolrecht van 600 euro en een bijdrage van 60 euro, elk voor een derde, en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro verschuldigd aan de verwerende partij.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst in het administratief kort geding bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op 150 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van drieëntwintig oktober tweeduizend achttien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,
bijgestaan door

Bart Tettelin,

kamervoorzitter,

griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys